

دستور جلسه شماره (۱)

عنوان: عدم تعیین تکلیف و ایجاد زیرساخت لازم جهت رفع تعهدات ارزی صادرات از محل ورود موقت برای پردازش

مرجع طرح: اتحادیه صادرکنندگان فراورده‌های صنایع، معادن سرب و روی و انجمن تولیدکنندگان و صادرکنندگان شمش سرب ایران

تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۳/۰۸/۲۰

شرح موضوع: عدم تعیین تکلیف صریح در خصوص شامل شدن و یا نشدن صادرات از محل ورود موقت برای پردازش (طبق ماده ۵۱ قانون امور گمرکی) برای بازگشت ارز حاصل از صادرات از سال ۱۳۹۷ چالش‌های فراوانی را برای این دسته از صادرکنندگان ایجاد نموده بود که با توجه به پیگیری‌های مداوم تولیدکنندگان، نهایتاً براساس مصوبات ستاد هماهنگی اقتصادی دولت (در دو مرحله) در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ صادرکنندگان از محل ورود موقت متعهد به بازگشت صرفاً مابه التفاوت ارزش واردات و صادرات گردیدند. لیکن به علت عدم وجود زیرساخت لازم و غیرقابل تفکیک بودن ارزش صادرات قطعی از صادرات از محل ورود موقت در سامانه‌های موجود، تا تاریخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۹ و بر اساس تصمیمات اتخاذ شده و مهلت‌های اعطایی در کارگروه بازگشت ارز حاصل از صادرات، اطلاعات ارزی صادرات از محل ورود موقت توسط صادرکنندگان و به صورت فیزیکی و در قالب CD (فایل اکسل) ابتدا به گمرک ورود موقت کننده، سپس به دفتر صادرات گمرک ایران و نهایتاً توسط گمرک ایران به بانک مرکزی جهت ثبت در سامانه‌های مربوطه ارسال می‌گردید. فرآیند مذکور به علت دستی بودن و زمانبر شدن ثبت نهایی آمار در سامانه توسط بانک مرکزی چالش‌های عدیده‌ای را برای تولیدکنندگان در برداشت که نهایتاً منجر به توقف تولید ایشان می‌گردید.

در ادامه آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات در تاریخ ۱۴۰۳/۳/۲۰ اصلاح شد و در بند ۱۶ مقرر گردید تا عنوان تبصره ماده (۲۴) به تبصره (۱) تغییر یابد و متون زیر به عنوان تبصره‌های (۲) و (۳) به ماده یادشده الحاق گردد:

«تبصره ۲- صادرات کالا از محل ورود موقت (موضوع ماده (۵۱) قانون امور گمرکی) صرفاً به میزان ارزش افزوده کالای صادراتی (شامل ارزش کالای داخلی مصرفی) نسبت به ماده اولیه وارداتی مشمول رفع تعهد ارزی خواهد بود. نسبت ارزش کالای صادراتی به صورت ضریبی از ارزش مواد اولیه وارداتی، توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت تعیین و به گمرک جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌گردد و گمرک پس از محاسبات، میزان تعهد را به صورت سامانه‌ای (سیستمی) به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارسال می‌نماید.

تبصره ۳- ترخیص کالاها در رویه ورود موقت برای پردازش متناسب با ظرفیت تولید اسمی، نیازمند اخذ مجوز موردی از هیچ دستگاهی نیست و در محصولات کشاورزی و نهاده‌های دامی و تجهیزات و مواد غذایی مورد نیاز صنایع غذایی و تبدیلی، مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی، بهداشتی، دارویی و تجهیزات پزشکی که با سلامت و بهداشت عمومی دام، گیاه و انسان مرتبط است، گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است صرفاً رعایت ضوابط عمومی اعلامی دستگاه ذی ربط را بررسی کند.»

لازم به ذکر است بعد از اصلاحیه صدرالاشاره، بانک مرکزی معتقد است صادرات از محل ورود موقت را بنا بر سیاست‌ها و روش‌های گذشته، رفع تعهد نخواهد نمود و می‌بایستی از طریق سامانه‌ای و براساس اطلاعات برخط که گمرک به بانک مرکزی ارسال می‌نماید، صورت پذیرد؛ لیکن علیرغم پیگیری‌های فراوان بخش خصوصی تاکنون این سامانه با وجود طراحی، راه‌اندازی نشده است و به دلیل این بلاتکلیفی، کارت اکثر صادرکنندگان در این حوزه که صادرات تکلیفی خود از محل ورود موقت برای پردازش را انجام داده اند، تعلیق گردیده است.

شایان ذکر است طبق نظرات سرکار خانم دشتدار در جلسه کمیته ارزی اتاق ایران مورخ ۱۴۰۳/۷/۸، تا زمان راه‌اندازی سامانه و تا زمانی که وب سرویس در اختیار بانک مرکزی قرار گرفته و رفع تعهد صورت پذیرد، برای آنکه اختلالی در کار فعالان اقتصادی در این حوزه ایجاد نشود، مکاتباتی با

دفتر مقررات سازمان توسعه تجارت انجام شده است و اسامی اشخاص مشمول ارسال گردیده تا محدودیت‌های تعلیق کارت و ... برداشته شود. همچنین از آنجایی که تاکنون اطلاعات براساس CD به بانک مرکزی ارسال شده است، در خصوص سال ۱۴۰۳ باید تعیین تکلیف لازم صورت گیرد. لازم به توضیح است مشکل ایجاد شده برای فعالان اقتصادی مربوط به ۴ دستگاه اجرایی می باشد، گمرک معتقد است که تنها می‌تواند اعلام نماید که چه میزان کالا وارد و خارج شده است و کیل مصرف را می بایستی وزارت صنعت ارسال نماید و همچنین بند ۱۶ آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات با قوانین بالادستی مغایرت دارد. بانک مرکزی معتقد است که قانون جدید تکلیف را مشخص نموده است و باید اطلاعات به صورت برخط به بانک مرکزی برای رفع تعهد داده شود و وزارت صمت و جهاد کشاورزی نیز معتقدند که باید تعریف مشخص برای کیل مصرف وجود داشته باشند و آیا براساس وزن و یا ارزش کیل را اعلام نمایند.

همچنین طبق نظر فعالان اقتصادی فلسفه ایجاد ورود موقت، ورود کالا به صورت موقت برای پردازش و ایجاد ارزش افزوده داخلی و صادرات مجدد به خارج از کشور می باشد و مقرر بوده این رویه تجاری از بروکرسی‌های اداری رها بوده و به منظور استفاده از ظرفیت خالی واحدهای تولیدی و حفظ اشتغال موجود صورت پذیرد. علاوه بر این، کالای ورود موقت شده امانی است و با منابع خارجی و اعتباری صورت می گیرد و از آنجا که بانک مرکزی هیچگونه ارزی را برای این رویه وارداتی تخصیص نداده و نخواهد داد، اساساً ایجاد محدودیت‌های فوق‌الذکر از سوی بانک مرکزی برای این رویه تجاری کاملاً در تضاد با سیاست‌های کلی نظام در راستای حمایت از تولید و اشتغال می باشد. ضمن اینکه وفق تبصره (۲) ماده (۸۸) آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی نیز صدور محصولات تولید شده از محل ورود موقت برای پردازش، معاف از هرگونه پرداخت عوارض و سایر محدودیت‌های قانونی شناخته شده است. همچنین از نظر ایشان الحاق تبصره (۲) آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات در تاریخ ۱۴۰۳/۰۳/۲۰ برای بسیاری از کالاهای ورود موقت شونده به علت تغییر در کیل مصرف ابلاغی از سوی وزارت صمت به منظور تنظیم بازار داخل کشور و ... قابلیت اجرایی نداشته و اصولاً طبق قوانین موجود و به علت امانی بودن کالای ورود موقت شده و لزوم بازگرداندن کالای فرآوری شده به خارج از کشور، محاسبه ارزش افزوده کالای صادراتی مشتمل بر ارزش کالای داخلی مصرفی جهت تعیین تعهدات ارزی صادرکنندگان از محل ورود موقت برای پردازش کارشناسی نباشد.

لازم به ذکر است ارزش مندرج در پروانه‌های کالای صادرات شده از محل ورود موقت براساس نرخ بورس جهانی می باشد که عملاً هیچ معیار مشخصی بین ارزش کالای مصرفی داخل کشور و قیمت‌های جهانی قابل تصور نیست. لذا به علت وجود متغیرهای خارج از کنترل و اراده صادرکنندگان از محل ورود موقت و عدم امکان تعیین فرمول ثابت جهت تعیین قیمت‌های داخلی و صادراتی، الحاقیه ایجاد شده در آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۲۰ و تعیین ضریب ارزش‌های محمول شده به وزارت صمت قابلیت عملیاتی نداشته و تعیین هرگونه ضریب باعث تضییع حقوق تولیدکنندگان و ایجاد توقف در خطوط تولید آنها خواهد شد.

خاطر نشان می گردد به علت مشکلات مشروحه و عدم دریافت فایل‌های آماری اطلاعات صادرات از محل ورود موقت طی سال جاری، کلیه مبالغ ارزی صادرکنندگان از محل ورود موقت پس از سررسید شدن به عنوان صادرات قطعی ایشان لحاظ شده و با کاهش درصد میزان تعهدات ارزی رفع شده به کمتر از ۶۰٪، محدودیت‌های تجاری و گمرکی فراوانی از قبیل انسداد شناسه، غیرفعال شدن کارت بازرگانی، عدم تخصیص ارز جهت واردات قطعی، عدم آزادسازی تضامین و سپرده‌های گمرکی و مشکلات عدیده مالیاتی برای این دسته از صادرکنندگان ایجاد گردیده است. لذا با عنایت به مصوبه کمیته ارزی اتاق ایران، مقرر شد تا تعیین تکلیف این موضوع و پیگیری رفع مشکل فعالان اقتصادی در کارگروه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی مطرح گردد.